

1. Označte řádek se správnou interpunkcí:

- A. Ale prosím Tě Kláro, už mi nic neříkej!
- B. Ty cibule jsou velké, dej tam jenom dvě tři.
- C. Za devatero řekami v pohádkové zemi, žili byli starý král a krásná princezna.
- D. Naše jarní akce se vztahuje na objednávky, uzavřené od 1. dubna do 15. května.

2. Označte řádek, na kterém je správně utvořen a zapsán tvar 2. pádu množného čísla příslušného podstatného jména:

- A. *gymnázium – gymnázií*
- B. *kněz – kněžů*
- C. *koudel – koudelů*
- D. *paraple – paraplat*

3. Označte řádek, na kterém jsou pouze tvary nedokonavých sloves:

- A. *je uváděn, začínáme, zatroubíš*
- B. *přizdobíme, bylo zanášeno, krákaje*
- C. *byly vykupovány, zakoušíme, zahradničíš*
- D. *převezmeme, podřídili by se, nezahrávej si*

4. Zaškrtněte správné tvrzení o českých předložkách *o, před, při, v, z* a *za*:

- A. Právě jedna z uvedených předložek má vazbu se třemi pády.
- B. Právě jedna z uvedených předložek má vazbu pouze s jedním pádem.
- C. Každá z uvedených předložek má vazbu přinejmenším se dvěma pády.
- D. Přinejmenším dvě z uvedených předložek mají vazbu s více než dvěma pády.

5. Označte řádek, na kterém infinitiv nemá funkci podmětu:

- A. Trestat takové činy je nanejvýš žádoucí.
- B. Jeho jediným přáním bylo trestat takové činy.
- C. Její návrh trestat takové činy přísněji zůstal nevyslyšen.
- D. Už dříve se stalo normou trestat takové činy mnohem přísněji.

6. Označte řádek, na kterém se nachází souvětí obsahující aspoň jednu bezpodmětnou (jednočlennou) větu:

- A. Vůbec není jasné, že tam poletíte zrovna vy dva.
- B. Už bys mohl konečně uznat, že kouření škodí zdraví.
- C. Vypracovalo se nové zadání testu, aby se odstranily zmatky.
- D. Do Opavy se nakonec dojelo tak rychle, že cestou nikdo nestačil vybalit bagetu.

7. Označte řádek, na kterém je od místního jména chybně utvořeno přídavné jméno:

- A. Malá Veleň – maloveleňský
- B. Borová Lhota – borovolhotský
- C. Dvůr Králové – královédvorský
- D. Kout na Šumavě – koutošumavský

Úlohy č. 8–12 vycházejí z následujícího textu:

„Dotáhl jsem to na četaře,“ pochlubil se Kolbaba, „a lákali mne na důstojnickou školu v Hranicích. Mohl ze mne být A. Jenže to mě nelákalo, ledaže bych se dostal k hudbě. Na trombón jsem docela válel, ale ve chvíli, kdy jsem začal vážně uvažovat o zkoušce na vojenskou hudebku, mě kousnul do spodního pysku kokršpaněl. Takže mi nezbylo nic jiného než civil. Dělal jsem pošťáka a nakonec jsem skončil tady. Myslel jsem si, že se tu pěkně zašiju, ale vstoupil jsem do B. Moc jsem tuhle práci podcenil.“

(M. Švandrlík, *Kopyto a Mňouk v jihlavských katakombách*)

8. Na místo A se významově nejlépe hodí slovo:

- A. lakýrník
- B. lakmusák
- C. lampasák
- D. lazareťák

9. Na místo B, které je součástí ustáleného spojení, se nejlépe hodí sousloví:

- A. jámy lvové
- B. klubka hadů
- C. zátoky sviní
- D. vosího hnízda

10. Označte chybné tvrzení:

- A. Tvar *kousnul* je nespisovný.
- B. Výraz *civil* není stylově neutrální.
- C. Frazém *zašít se (někde)* je expresivní.
- D. Slovo *pysk* je ve všech svých významech expresivní.

11. Označte chybné tvrzení:

- A. Výrazy *docela*, *pěkně* a *moc* v textu vyjadřují míru.
- B. Výrazy *jenže*, *ledaže* a *takže* v textu fungují jako spojky.
- C. Věta *Jenže to mě nelákalo* je jednočlenná (tj. bezpodmětná).
- D. Jména *hudebka* a *pošťák* lze chápat jako výsledky univerbizace, tj. zkrácení sousloví *hudební škola* a *poštovní doručovatel*.

12. Označte řádek, na kterém je slovesu chybně přiřazen typ časování:

- A. *dotáhl jsem* – 2. třída, vzor *tiskne*
- B. *lákali* – 5. třída, vzor *dělá*
- C. *dostal bych se* – 1. třída, vzor *maže*
- D. *uvažovat* – 3. třída, vzor *kupuje*

13. Slovesný tvar ve větě *Že bychom už ukončili toto trápení?! je ve způsobu:*

- A. tázacím
- B. oznamovacím
- C. rozkazovacím
- D. podmiňovacím

Úlohy č. 14–18 vycházejí z následujícího textu:

Deskriptivní metody se omezují na popis skutečnosti, explanační spočívají především v jejím výkladu, M1 operují s nespornými tvrzeními, které nevyžadují žádného zvláštního dokazování, analytické směřují ke složkám, prvkům skutečnosti, deduktivní **postupují** od obecných poznatků k jednotlivým, heuristické M2 a hermeneutické záleží v interpretaci, chápání jednotlivých procesů.

(Vzhledem k povaze úloh není uveden zdroj textu.)

14. Na místo M1 se nejlépe hodí slovo:

- A. autobiografické
- B. axiomatické
- C. axiologické
- D. autogenní

15. Na místo M2, kde se charakterizují heuristické metody, se nejlépe hodí doplnění:

- A. akcentují vyhledávání nových poznatků
- B. poukazují na nerozpornost dosažených výsledků
- C. naproti tomu vyvozují obecné poznatky z jednotlivin
- D. aktualizují nejnovější dostupné výsledky vědeckého bádání

16. V úryvku je **chyba**:

- A. v interpunkci
- B. ve tvaru slovesa
- C. ve tvaru zájmena
- D. v zápisu přejatého slova

17. V úryvku **nenajdeme zájmeno**:

- A. vztažné
- B. záporné
- C. neurčité
- D. přivlastňovací

18. Označte řádek, na kterém je sloveso *postupovat* významově nejbližší tomu, jak je užito ve výchozím textu (dané užití je ve výchozím textu **vyznačeno podtržením**):

- A. *Při interpretaci této Halasovy básně jsme postupovali po slokách.*
- B. *„Postupujte dále do vozu!“ zakřičel na nás nevlídný řidič autobusu.*
- C. *Do hokejbalové extraligy dříve postupovaly dva nejlepší týmy z nižší soutěže.*
- D. *Vedoucí odboru byl líný a nejraději postupoval spisy k vyřízení svým podřízeným.*

Úlohy č. 19–22 vycházejí z následujícího souvětí s vynechanými interpunkčními čárkami:

Když si žák přivodí nějaký úraz je za to odpovědný učitel ale judikatura je v tomto smyslu našťestí taková že pokud ve třídě nebyl vyložený chaos bere se to tak že učitel nemohl ohlídat vše a proto není postižen ovšem v případě že by šel jen za dveře tak to učitel odnese i kdyby třeba zvedal důležitý telefon.

(Převzato z www.blogkantora.cz, upraveno)

19. Do úryvku je třeba doplnit:

- A. devět interpunkčních čárek
- B. deset interpunkčních čárek
- C. jedenáct interpunkčních čárek
- D. dvanáct interpunkčních čárek

20. Ve výchozím textu se nenachází vedlejší věta:

- A. přívlastková
- B. příslovečná přípustková
- C. příslovečná podmínková
- D. příslovečná příčinná (důvodová)

21. Přísudek ve druhé větě výchozího souvětí je tvořen výrazy/výrazem:

- A. *je za to odpovědný*
- B. *je odpovědný*
- C. *je učitel*
- D. *je*

22. Významovému vztahu sloves *postihnout* a *odnést*, jak jsou užitá ve výchozím textu, je nejméně podobný významový vztah mezi dvojicí sloves:

- A. *nařít – splnit*
- B. *podat – uchopit*
- C. *vysvětlit – pochopit*
- D. *vymyslet – realizovat*

23. Označte správné tvrzení týkající se následujících vět porovnávajících dva evidenční listy:

- (i) *Náš evidenční list byl vyplněn stejně jako evidenční list manželů Sobotových.*
- (ii) *Náš evidenční list byl vyplněn, stejně jako evidenční list manželů Sobotových.*
- (iii) *Náš evidenční list byl vyplněn stejně, jako evidenční list manželů Sobotových.*

- A. Všechny tři věty jsou zapsány pravopisně správně a přinejmenším pro jednu dvojici vět platí, že každá z vět je významově jednoznačná, a přitom se jejich význam neshoduje.
- B. Věta (i) je zapsána pravopisně správně, nese stejný význam jako věta (ii) a pak ještě jeden význam jiný než věta (ii).
- C. Věta (ii) je zapsána pravopisně správně, je významově jednoznačná a odlišuje se svým významem od věty (i).
- D. Věta (iii) je zapsána pravopisně správně a nese stejný význam jako věta (i), protože pisatel zde před *jako* může, ale nemusí napsat čárku.

24. Označte řádek se správným tvarem přechodníku:

- A. Otec vyplňuje dokumenty notně nadával.
- B. Vedrajíce se do tramvaje, sotva že se chytly tyčí.
- C. Tento národ odnepaměti bydlel v městech a vesnicích, zabývajíc se orbou, hospodařením a kupectvím.
- D. Hrnečník srdcolistý, rostoucí hlavně v Brazílii a tam od domorodců *zapukaia* nazývaný, jest tím pamětihodný, že jeho tlustostěnných tobolk, které dosahují velikosti dětské hlavy, používají, vybravši z nich semena, jako nádob.

25. Označte řádek, na kterém je správný výčet všech gramatických kategorií, které lze určit u uvedeného slovesného tvaru:

- A. *pojd'me*: osoba, číslo, způsob, vid, jmenný rod
- B. *zakopli byste*: osoba, číslo, čas, vid, slovesný rod
- C. *být ošetřena*: číslo, čas, slovesný rod, jmenný rod
- D. *uzdravíš se*: osoba, číslo, způsob, čas, vid, slovesný rod

26. Ve všech následujících souvětích lze uvažovat o dvou různých významech slovesa *jít*: ‚vyjádření pohybu‘ – ‚vyjádření budoucnosti‘. Označte řádek se souvětím, které připouští ještě další, odlišnou interpretaci, a to s ohledem na vztahy mezi větnými členy:

- A. Nasadím si brýle a **jdu** luštit název toho časopisu.
- B. Pošli jí tu tabulku, ať má Kristýna něco v ruce, až **půjde** žádat o schválení projektu.
- C. Je logické, že když člověk hraje dvacet let hokej, **nejde** pak dělat manažera cukrárny.
- D. Takhle to není možné, tak **pojd'me** vymyslet způsob, jak v příštím roce spolupracovat lépe.

27. Označte dvojici sloves, u které se významy předpony *roz-* navzájem nejvíce odlišují:

- A. *rozsadit (žáky)* – *rozžehnout (svíci)*
- B. *rozečíst (knihu)* – *rozvášnit (člověka)*
- C. *roztlouct (kámen)* – *rozkmotřit (bratry)*
- D. *rozprodat (majetek)* – *roztrhnout (šaty)*

28. Označte přirovnání, které je nutné doplnit jiným slovesem než všechna ostatní:

- A. ... jako dřevo
- B. ... jako zabitý
- C. ... jako na vodě
- D. ... jako by ho na nože brali

29. Označte slovo, které se svým způsobem tvoření nejvíce odlišuje od slov na ostatních řádcích:

- A. úpatí
- B. počasí
- C. zásvěť
- D. předpolí

Úlohy č. 30–34 vycházejí z následujícího textu:

Dlouhodobě lze pozorovat A předložky *na* na úkor předložky *v(e)* a rovněž na úkor předložky *do*, a to jak v různých spojeních s podstatnými jmény obecnými, tak ve spojeních se jmény zeměpisnými. Nejde o jev zcela nový, ale v současné době nápadně zesilující. Uživatelé češtiny je vnímán různě. Tam, kde jazykoví uživatelé – tradičně – byli zvyklí užívat spojení s předložkou *v*, resp. *do* coby stylově bezpříznakové a plně spisovné, právem nejsou vždy ochotni přijmout masivní přibývání spojení s předložkou *na*, které navíc vede k znejistění i v případech ustálených a dosud považovaných za jednoznačné. Přestože s pronikáním předložky *na* do spisovného vyjadřování je třeba počítat jako s výraznou vývojovou tendencí, ne všechno, s čím se dnes v úzu setkáváme, lze pokládat za spisovné a vhodné pro stylově neutrální jazykové projevy.

(Vzhledem k povaze úloh není uveden zdroj textu.)

30. Na místo A se nejlépe hodí slovní tvar:

- A. *exkluzi*
- B. *expanzi*
- C. *extenzi*
- D. *existenci*

31. Označte tvrzení, které nejvíce odpovídá výchozímu textu:

- A. Text podrobně vysvětluje příčiny toho, proč užívání daného jazykového jevu nápadně zesiluje.
- B. V hodnocení daného procesu autor textu jednoznačně setrvává na konzervativních stanoviscích.
- C. Dříve ustálená užití předložek ve spojení s obecnými i zeměpisnými jmény jsou dnes uživateli češtiny vnímána různě.
- D. Spojení obecných i zeměpisných jmen s předložkami *do* a *v* bývají dnes vnímána jako příznaková, tj. ne plně spisovná, na rozdíl od spojení s předložkou *na*.

32. Text je psán odborným stylem, pro který jsou typické určité jazykové prostředky.

Označte tvrzení, které nejméně odpovídá výchozímu textu:

- A. V textu se vyskytuje několik neosobních slovesných konstrukcí.
- B. V textu se hojně vyskytují odborné názvy (termíny), a to včetně víceslovných.
- C. V textu jsou hojně zastoupena slovesná podstatná jména a slovesná přídavná jména.
- D. V textu se vyskytuje alespoň jedno souvětí s vyšším stupněm závislosti, tedy s vedlejší větou závislou na jiné vedlejší větě.

33. O souvětích začínajících *Tam, kde jazykoví uživatelé* (= souvětí T) a *Přestože s pronikáním* (= souvětí P) platí:

- A. Souvětí T obsahuje o dvě věty více než souvětí P.
- B. Souvětí T obsahuje o jednu větu více než souvětí P.
- C. Souvětí T a P mají stejný počet vět.
- D. Souvětí T obsahuje o jednu větu méně než souvětí P.

34. Označte správné tvrzení:

- A. Slovo *spojeních* sestává z osmi hlásek a slovo *stylově* sestává ze sedmi hlásek.
- B. Slovo *spojeních* sestává z osmi hlásek a slovo *stylově* sestává z osmi hlásek.
- C. Slovo *spojeních* sestává z devíti hlásek a slovo *stylově* sestává ze sedmi hlásek.
- D. Slovo *spojeních* sestává z devíti hlásek a slovo *stylově* sestává z osmi hlásek.

Úlohy č. 35–41 vycházejí z následujícího textu:

V jilemnické spořitelně mělo dojít k dalekosáhlým změnám. Ředitel Štajf ochuravěl a otcové města věděli, že se už do úřadu nevrátí. Napověděl jim to lékař Bloudek, který nemocného ošetřoval. Bylo záhodno se podle toho zařídit. Především šlo o to, vyhlédnout příštího ředitele. Kdo jím mohl být? Patrně prozatímní správce, pokladník Kulich. Pokladnu po něm pak převezme účetní Šoupa, kdo však bude jmenován účetním? Jsou tu jen dvě možnosti, buď domkář Jandl, pilný, nenáročný človíček, který je také služebně starší, nebo Trakl.

(J. Havlíček, *Petrolejové lampy*, upraveno)

35. Sloveso *mít* v první větě výchozího textu může vyjadřovat:

- A. účel děje
- B. svolení s daným dějem
- C. předpoklad mluvčího o ději
- D. nutnost, nevyhnutelnost děje

36. Označte chybné tvrzení:

- A. Věta *že se už do úřadu nevrátí* je vedlejší předmětná.
- B. Věta *Bylo záhodno se podle toho zařídit* obsahuje podmět.
- C. Výrazy *pokladník Kulich* tvoří přístavek.
- D. V souvětí začínajícím slovem *Pokladnu* je první věta hlavní a druhá vedlejší.

37. Označte sloveso, které nese odlišný obecný význam než sloveso *ochuravět*, tj. vyjadřuje jiný typ děje:

- A. *zveličit*
- B. *zčervenat*
- C. *zdřevnatět*
- D. *ztloustnout*

38. Označte řádek s chybnou morfologickou charakteristikou příslušného (tvaru) slova:

- A. *že* – spojka podřadicí
- B. *jim* – zájmeno ukazovací
- C. *který* – zájmeno vztažné
- D. *podle* – předložka

39. Označte řádek, na kterém je slovní tvar chybně rozdělen na morf(ém)y:

- A. *ú-řad-u*
- B. *vy-hléd-nou-t*
- C. *pokl-ad-n-u*
- D. *mož-n-ost-i*

40. Označte podstatné jméno, které bylo utvořeno od slova jiného slovního druhu než všechna ostatní:

- A. *ředitel*
- B. *domkář*
- C. *človíček*
- D. *pokladník*

41. Hlávka ř ve slově *spořítelně* se vyslovuje:

- A. jinak než ve slovech *převezme* a *ředitele*
- B. stejně jako ve slovech *převezme* a *ředitele*
- C. stejně jako ve slově *převezme*, ale jinak než ve slově *ředitele*
- D. stejně jako ve slově *ředitele*, ale jinak než ve slově *převezme*

42. Označte řádek, na kterém je tvaroslovný nedostatek:

- A. *Odměnu dostali ti, jimž patřila.*
- B. *Peníze si od nich vzali titíž muži jako posledně.*
- C. *Učila jsem studenty, jejichž píle mi byla inspirací.*
- D. *Pavel se setkal s touže ženou, kterou jsem viděl včera v obchodě.*

43. V souvětí *Ihned mi popisoval, jak vidí svoji situaci* je vedlejší věta:

- A. podmětná
- B. předmětná
- C. doplňková
- D. příslovečná způsobová

44. Označte pojmenování lidského těla, jehož pomocí nelze vytvořit ustálené spojení s takovým směrovým příslovecným určením, které se všemi ostatními slovy ustálená spojení tvoří:

- A. čelo
- B. ruce
- C. hlavu
- D. bradou

45. Označte řádek, na kterém je chybný příklad:

- A. podstatné jméno látkové – *listí*
- B. podstatné jméno slovesné – *bydlení*
- C. podstatné jméno pomnožné – *hrábě*
- D. podstatné jméno hromadné – *ptactvo*

46. Označte řádek, na kterém není u slovesného tvaru změněna uvedená slovesná kategorie:

- A. *být vyráběno* – slovesný rod – *vyrábět*
- B. *museli byste* – způsob – *museli jste*
- C. *uděláme* – čas – *udělali jsme*
- D. *dospějte* – osoba – *dospěj*

47. Označte řádek, na kterém je slovní tvar správně rozložen na morf(ém)y:

- A. nej-ob-tíž-nějš-í-ch
- B. nej-obtíž-n-ěj-š-í-ch
- C. nej-ob-tíž-n-ěj-š-ích
- D. nej-obtíž-něj-š-ích

48. Označte řádek, na kterém se nenachází pravopisný nedostatek:

- A. *Také Litoměřičtí obyvatelé si zvolili nového starostu.*
- B. *Před rokem se přestěhovala z Alšova nábřeží na Sídliště Míru.*
- C. *S tím nesouhlasím, protože, když se ho slušně zeptáš, tak ti slušně odpoví.*
- D. *Pouze studenti, zapsaní v příslušném seznamu, se mohou zúčastnit páteční exkurze.*

49. Frazeologie je jazykovědná disciplína, která zkoumá:

- A. ustálené slovní obraty
- B. původ slov a jejich vývoj
- C. členění mluveného projevu
- D. tvary ohebných slov ve větách

50. Označte řádek, na kterém je uvedeno správné tvrzení:

- A. Švédština a finština patří mezi germánské jazyky.
- B. Polština a ruština patří mezi východoslovanské jazyky.
- C. Francouzština a baskičtina patří mezi románské jazyky.
- D. Makedonština a slovinština patří mezi jihoslovanské jazyky.